

J. Macan *

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
Sveučilište u Zagrebu
Marulićev trg 19, 10 000 Zagreb

Održavanje stogodišnjih temelja

Proslavili smo stotu obljetnicu Kemijsko-tehnološkog studija, preteče današnjeg Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije. U svečanim prigodama stoga se rado pozivamo na stoljetnu tradiciju studija i istraživanja u još uvijek istim, iako prilično moderniziranim, laboratorijima i predavaonicama.

No svojim ponašanjem pokazujemo koliko uistinu cijenimo tu tradiciju. Prazne se i bacaju stari ormari i stolovi, u stari papir lete požutjeli papiri i prašni registratori, stari instrumenti sele se iz zakutka u zakutak dok ne ponestane mjesta i zaboravi se čemu su uopće služili te i oni završe u otpadu. Tu i tamo sačuva se koji zgodan predmet ili knjiga, ali kontekst im je često zauvijek izgubljen. Slabo se dokumentiraju i noviji uspjesi; osim šturih izvještaja u zapisnicima Vijeća i *Kemiji u industriji*, ne ostavljamo pisani i fotografski trag onoga što se na Fakultetu radi. Kad o 50. obljetnici osnutka Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije netko bude htio pisati o prvim godinama "samostalnosti", hoće li imati s kime razgovarati, od koga dobiti fotografije i drugu dokumentaciju?

Možemo odmahnuti rukom i reći da nismo povjesničari ili arhivisti da bismo se brinuli o staroj građi. Ali ako nećemo mi, tko će drugi? Nemojmo se zavaravati, rad na očuvanju baštine neprekidan je i težak, zahtijeva stalno zalaganje i potrebno ga je sustavno, institucijski poticati. Iz osobnog iskustva znam kako je teško održavati npr. izlaženje časopisa ili djelatnost stručnog društva – često ovisi o viziji i trudu pojedinaca, koji ne uspijevaju uvijek nadahnuti mlađe generacije da preuzmu odgovornost za održavanje tradicije. Institucijska podrška najčešće staje na javnim zahvalama i pohvalama, rijetko kada olakšavajući, a kamoli potičući rad na čuvanju i razvijanju tradicije i baštine. Kako se zadaju ciljevi i grade vizije o budućem napretku institucije, tako se

treba raditi na očuvanju i učenju od prošlosti. Kako ćemo izgraditi svoju budućnost ako dopustimo da nam se temelji zametu i ne zidamo dalje na njima?

Pritom ne smijemo pasti u zamku da nastavljanje tradicije bude puka dužnost: ako ostane samo na tome, bit će to prazna ljuštura do koje nikome nije stalo i koja ne može nikoga nadahnuti. Tradicija će živjeti samo ako se i nove generacije oduševavaju za nju, vide joj svrhu i izgrađuju joj budućnost. A to ne dolazi samo od sebe.

Da bismo se i ubuduće ponosili svojim fakultetom, želimo li ostaviti svoj trag u njegovoj povijesti, trebamo već sada početi ulagati svoje vrijeme u njegovanje tradicija i poštovanja prema prošlosti, što ne uključuje samo prve godine kemijsko-tehnološkog studija već sve generacije koje su im slijedile. Iskren i dosljedan rad na tome imat će snage nadahnuti i mlađe generacije da krenu tim putem. Već imamo svijetlih primjera, od obilježavanja obljetnica Zavoda i profesora do pokretanja novih i medijski popraćenih zbivanja poput Sajma ideja i Dana otvorenih vrata.

Što još možemo učiniti? Možemo žrtvovati sat vremena tjedno ili pola dana mjesečno na razgovor sa starijim kolegama, pregledavanje stare dokumentacije i laboratorijske opreme, uređenje mini-izložbe na svome Zavodu. Napisati članak, urediti knjižicu ili postaviti mrežnu stranicu o povijesti Zavoda ili nekog vida istraživanja koje su možda baš naši prethodnici prvi uveli u Hrvatsku. Čuvati stara skripta, rukopise, bibliografije, ali ih i obraditi tako da se zna što se i gdje može naći. Fotografirati svoje kolege, profesore i studente, ali i zapisati njihova imena, datume i okolnosti fotografiranja. Graditi i održavati identitet svojega Zavoda, svojega Fakulteta, čvrsto oslonjenih na tradiciju prošlosti i usmjerenih ka budućnosti.

* Prof. dr. sc. Jelena Macan
e-pošta: jmacan@fkit.hr